

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

66 ÅRGANG

28. MARS 1954

A V I N N H O L D E T : NR.
HVOR KATOLSK ER FRANKRIKE? - JUBILEUM I 11
TØNSBERG - I KIKKERTEN - LITTERATUR - FRA
KOREA - NOTISER - RIKHOLDIG UTENLANDSNYTT 12

NESTE NUMMER KOMMER 8. APRIL 1954

VÅRE KIRKER Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61.
(Prestegd. og Biskopen 42 52 87.)
Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.30: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høymesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.
Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.
Kl. 19: Aftenmesse.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.
Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 9.30: Stille messe m. fransk preken.
Kl. 10.30: Høymesse m. preken.

Grofsen kapell, Gladsveg 23.
Prestegården, tlf. 38 02 87.
Kl. 9.30: Høymesse.

Vår Frue Villas kapell,
Ullernchausseen 52, Smedstad (Montebello).
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høymesse.

Lunden kapell, Trondheimsv. 309.
Tlf. 37 78 68.
Kl. 8: Høymesse.

ARENDAL:

St. Fransiskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt. 21.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høymesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

LILLESTRØM:

St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11.15: Høymesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 50 793.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

STABEKK:

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17.
Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25 534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høymesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høymesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1.
Soknepresten, tlf. 12 238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

Liturgisk kalender :

SØNDAG 28. MARS: 4. søndag i Fasten (Midtfaste, Søndag-Lætare): Ep. Gal 4, 22—31. Ev. Joh. 6, 1—15. Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag: Ferialdager. Fredag: Frans fra Paula, bekj. Lørdag (Sitienes): Ferialdag.

SØNDAG 4. APRIL: Pasjonsøndag. Ep. Hebr. 9, 11—15. Ev. Joh. 46—59. Mandag: Vincens Ferreri, bekj. Tirsdag, onsdag og torsdag: Ferialdager. Fredag: Marias syv smerter. Lørdag: Ferialdag.

SØNDAG 11. APRIL: Palmesøndag. Ep. Filip. 2, 5—11. Ev. Lidelseshistorien etter Matteus.

ST. OLAV

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersv. 5, Oslo. Telefon 42 37 43. Kl. 9—16. Mandag, lørdag: Kl. 9—13.
Abonnementspris: Kr. 15.00 pr. år; for utlandet + porto kr. 2.40. Girokonto nr. 15986.
Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.
Annonser må være innsendt innen onsdag aften uken før utgivelsesdatoen (angitt på 1. omslagsside).

Mariakongregasjonen, Oslo

Onsdag 7. april: Møte i St. Josephs Kapell kl. 19.30. Deretter samvær i foreningslokalet.
Styret.

Kvartals-abonnenter

minnes om at 2. kv. begynner 1. april.

FASTEPREKENER

i St. Olavs kirke, Oslo

ved pater F. Le Breton O.P.

Søndag 28. mars kl. 19: «Fader, tilgi dem, for de vet ikke hva de gjør.»

Søndag 4. april kl. 19: «Herre, kom meg i hu når du kommer i ditt rike!»

Søndag 11. april kl. 19: «Se, din mor.»

SANKTA KATARINAHJEMMET

Gjørstadgt. 8, Oslo

NORSK TEATERFORESTILLING

«NADVERDSALEN»

Pasjonsspill i 3 akter etter Robert Hugh Benson.

Lørdag 27. mars	} kl. 20.15
Søndag 28. »	
Mandag 29. »	
Torsdag 1. april	
Lørdag 3. »	
Søndag 4. »	

BARNEFORESTILLING

DUKKETEATER

Søndag 28. mars kl. 12.30
Torsdag 30. » » 17.00

LYKKEHJUL

UTLODNING — BUFFET

Åpent hver dag fra kl. 12—19.
Trekning 4. april.

RADIO

Godt utvalg i apparater og rør

H. GUSTAFSON A.S.

Akersveien 19 - Tlf. 425017

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården	} Oslo
St. Josephs Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke.	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet.	} Bergen
St. Pauls Kirke	
Moderhuset	
Florida Sykehus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hospital, Drammen	}
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.	

*
Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

I medvindens fare

Gjennom presse, litteratur, film og teater, og i offentlig og privat debatt slår katolske tanker seg vei til folkets bevissthet i stigende tempo her hjemme. Og reaksjonen melder seg også i form av øket interesse for katolsk orientering på stadig flere felter. Enkelte observatører vil ha det til at dette drevet i retning av det katolske er en frukt av en klok og målbevisst katolsk strategi — over bred front og i behendig allianse med tiden. Det tales både om kulturoffensiv og om fiske i rørt vanne, det faller smigrende ord om den filosofiske og teologiske skoling hos de katolske prester, at den har en velopp-lært legstand, som slår ring om sin klerus, er plikt-oppfyllende i sin kirkegang, viser fasthet og holdning i moralspørsmålene og i det hele tatt er sympatisk nidkjære på sin tros og sin kirkes vegne.

I offentlig og privat debatt fremheves at Den katolske kirke står sterkt i problem-konstellasjonen religion — kultur — vitenskap. Mens andre kristen-samfunn, heter det, må stå å se på at disse tre mektige ånds-ekspansjoner paraderer nonchalant i hver sin retning, står de i den katolske virkelighetsopp-fatning som et uatskillelig trespann, spent for den samme plog, pløyende den samme felles mark, tje-nende det samme felles mål.

Reaksjonen blir at fler og fler spør seg selv om det ikke kunne være umaken verd å stifte nærmere bekjentskap med en kirke som kan oppnå slike skuddsmål, og det i dag og her hos oss!

Men vi har da også en forargelsens reaksjon, og alle former av den slått sammen utgjør et kor som må sies å være både tallrikt og blandet. Fra hvilke hold den kommer og hvordan den arter seg, skal vi denne gang ikke ta opp, men kanskje vie en egen betraktning senere.

Det som denne gang presser oss til å skrive, er den utfordring til Den katolske kirke som melder seg i Norge i dag, og som røpes i de vakre ord som

er sagt om den og oss. Vi er nemlig kommer inn i en *medvindens fare*.

La stå hen om de vakre ord er berettigede eller ikke om hvem som har latt dem falle. Vi kan glede oss over dem i det stille. Men ett er sikkert: Vi katolikker, hvor vi enn befinner oss, hvilken drakt vi enn bærer, gjør i dag mer enn noensinne best i å gå alvorlig i oss selv. Det står om intet mindre enn vår hellige Kirke og dens gjenlyd i norske samvittigheter i en grad som kan bli bestemmende for en lang fremtid.

Alle er vi vel oss bevisst hva vår Kirke står for, hvilke verdier den forvalter og gir oss. Forsåvidt er det mål av anseelse den har vunnet hos våre landsmenn mer beskjemende enn flatterende — for oss selv. Men når den, som det sies, i dag i stigende grad kaller på folkets oppmerksomhet i form av forventning, og at respekt og beundring blir den til del, da vé oss om vi går hen og soler oss i konfesjonell storartethet og latterliggjør både Kirken og oss selv ved religiøst koketteri!

Det er unødvendig å si at jo større forventninger det stilles til Kirkens budskap, desto strammere spennes forventningene til oss, hver enkelt. Har noen først fått øye på Kirken, så faller blikket automatisk på dens medlemmer. Vårt ansvar er i dag derfor dobbelt, og man skulle helst vært en helgen for nærmere å kunne dvele ved hva det påbyr.

Men det er jo fastetid og stund for samvittighetsransakelse og indre fornyelse. Det ville være godt om vi kunne nytte den også i lys av det situasjonsmessige ansvar overfor Kirken og våre landsmenn som her er pekt på. Det vil også få oss til å oppleve ennå sterkere det evige ansvar Kirken føler for oss og for alle når den til Påske manifesterer sin Grunnleggers seiersbudskap så vakkert, så verdig og så fornyende friskt.

Hvor katolsk er Frankrike?

Det engelske tidsskrift «The Tablet» har i en serie artikler offentliggjort undersøkelser om hvor katolske de land er som går for å være katolske. De resultater man er kommet til er både overraskende og oppmuntrende. Da de sikkert vil interessere «St. Olav»s lesere, begynner vi offentliggjørelsen av artiklene i dette nummer, og starter med artikkelen om katolisismens stilling i Frankrike.

«Det er særdeles irriterende,» skrev Daniel-Rops i *Carrefour* i fjor, «for en fransk katolikk som er vant til å reise utenlands, å høre hva utlendinger mener om hans land og uavlatelig få gjentatt med medlidenhet eller indignasjon at vi hører til en nasjon som har sviktet sine kristne tradisjoner og til et folk som forneker Kristus. Man kunne sitere utallige eksempler på meningsløse og krenkende bemerkninger. Det virker som om en lumsk og systematisk propaganda har tatt sikte på å få en internasjonal opinion til å tro at Frankrike er blitt hedensk, og at det fortjener den hardeste straff fra Den allmektige.»

Det er ikke vanskelig å sitere utalelser som retferdiggjør Daniel-Rops irritasjon. På en måte er det nettopp kraften i den franske katolisisme som har gitt grunn til slike uttalelser. Misjonen blant arbeiderne tok til i Frankrike og andre eksperimenter i apostolatet så dagens lys der, ikke bare fordi deler av Frankrike hadde et stort behov for hva man kunne kalle krisehjelp, men også fordi det i Frankrike fantes en dyp og innerlig gudsfrykt som var den kilde de nye tiltak sprang frem av.

Daniel-Rops bemerkninger ga støtet til en rapport som det franske institutt for opinionsundersøkelser offentliggjorde i fjor i månedsmagasinet *Réalité* under titelen: *Er Frankrike ennå katolsk?* Og det svar denne rapport gir, er at Frankrike i sannhet er katolsk; at uttrykk som *misjonsland* bare har gyldighet i forhold til en mere from og andektig fortid, og at det franske folk i dag, jevnført med andre folk, er langt fra å være sekularisert eller irreligiøst.

Rapporten kaster lys over meget. Den har ofte vært sitert, men har ikke, så vidt vi vet, vært gjenstand for detaljert drøftelse utenfor Frankrike. Den er satt opp på grunnlag av et spørreskjema som ble sendt ut den første uke av september 1952 til et representativt utvalg av menn og kvinner som var over tyve år og katolsk døpt, og som kom fra alle sosiale lag over hele Frankrike. Det franske institutt regner med at om lag en femtedel av befolkningen ikke er døpt — et tall som bestrides av le Chanoine *Boulard* — og trekker derfor den slutning at de resultater det er kommet til, har gyldighet for 24 millioner mennesker av en voksen befolkning på 30 millioner. I alt mottok 1545 personer spørreskjemaet: 157 i vest, 276 i nord-øst, 565 i le Midi, 330 i den sentrale og nordlige delen av Frankrike og 217 i Paris-området. De var et inngående spørreskjema med 49 spørsmål med mange underspørsmål vedrørende religiøs tro og praksis, mottagernes yrker og meninger, det sosiale, regionale, industrielle og profesjonelle miljø, politisk innstilling, oppdragelse og mange andre forhold.

Det mest slående faktum som fremgår av undersøkelsens resultater, er at de som i rapporten betegnes som «meget fromme», det vil si de som skrifter og går til kommunion minst en gang i måneden, utgjør ikke mindre enn 17 prosent av den dømte befolkning. Det er i sannhet et bemerkelsesverdig tall. Vi tviler på at den katolske befolkning i noe annet land oppviser et så høyt prosent-tall. Ytterligere 17 prosent er klassifisert som «fromme». Det er dem som går til skrifte og kommunion mer enn en gang i året. Deretter følger «regulære praktikanter» som regelmessig overværer messen og som går til kommunion i påsketiden. De utgjør 4 prosent. Og så dem som går til påskeskommunion men som ikke regelmessig overværer søndagsmessen — de utgjør 14 prosent. «Uregelmessig praksis» med uregelmessig iakttagelse av påskeplikten og uregelmessig overværelse av messen på Kirkens festdager — 10 prosent. 7 prosent oppga ikke å praktisere ytre religionsøvelser, men at de av og til ba utenfor kirken; andre 7 prosent av samme kategori oppga at de ikke ofte ba uten i kirken. 24 prosent innrømmet at de overhodet ikke praktiserte. Med andre ord: 52 prosent av Frankrikes dømte befolkning og over 40 prosent av hele befolkningen tar sin katolske religion alvorlig. Dette er noe som burde bli bedre kjent.

Langfredagsfasten og abstinensen ble iaktatt av nærmere 90 prosent av den dømte voksne befolkning — av 80 prosent av mennene og av 92 prosent av kvinnene — og gjelder ikke bare dem som er klassifisert som fromme eller praktiserende, men 59 prosent av dem som ellers helt avholder seg fra å oppfylle religiøse plikter. Den vanlige fredagsabstinensen iakttas alltid av 42 prosent — av 53 prosent av kvinnene og 32 prosent av mennene — og enkelte ganger av ytterligere 37 prosent. Bare 19 prosent iakttar den aldri.

Men kanskje enda mer bemerkelsesverdig enn disse tall, som dog er noe mer enn eksponenter for menneskelig fasthet eller svakhet, var oppdagelsen at 85 prosent på spørsmålet om de betraktet seg som katolikker, uttrykkelig bekreftet dette. Bare 11 prosent svarte at de «på den tid spørsmålene ble forelagt dem» ikke betraktet seg som katolikker; 4 prosent svarte ikke på spørsmålet. Og det er kanskje typisk fransk at 48 prosent hevdet at man godt kan være en god katolikk uten å praktisere i det hele tatt. 29 prosent ga uttrykk for den oppfatning at uregelmessig religionsutøvelse ikke betyr at man ikke er en god katolikk. Bare 10 prosent mente at en god atferd er en fullgyldig erstatning for religiøs praksis og bare 1 prosent erklærte at de mislikte praktisk religionsutøvelse og at liturgien lot dem uberørt og utenfor. På spørsmålet om man ønsket en prest til sitt dødsleie svarte 75 prosent ja, 10 prosent besvarte ikke dette spørsmål og under 5 prosent erklærte at de var ateister.

Det franske institutt trakk av disse tall den slutning at det finnes et stort antall franskmenn som, selv om de ikke praktiserer sin religion, forblir «impregnerert med kristen tro». Det bør likevel tilføyes at bare 15 prosent mente at katolisismen var den eneste sanne religion. 31 prosent mente at også andre religioner kunne være sanne og 18 prosent unnlot å svare på dette spørsmål.

Den neste gruppe spørsmål som behandlet de tyve mest alminnelige innvendinger som reises mot Kirken, ble kanskje på flere måter den mest avslørende, da svarene her viste at disse innvendinger er meget mere prat enn alminnelig godtatt. Noen av de mest seiglivede påstander om franskmennenes angivelige fiendskap til Kirken ble tilbakevist med overveldende flertall. Til framlegget «Jeg tror ikke på noe» var det 79 prosent som ikke samtykket, 10 prosent samtykket, og resten unnlot å svare. Til påstanden «Religion er noe for kvinner» var det 76 prosent som ikke samtykket, 7 prosent samtykket, resten svarte ikke. Framleggene «Religion er overtro», «Jeg er for doven til å praktisere regelmessig», «Ingen praktiserer mere i vår bekjentskapskrets» og «Religiøse seremonier er kjedelige» ble tilbakevist av 60 prosent. Over 50 prosent avviste framleggene «Jeg praktiserer ikke fordi jeg i enkelte ting ikke deler Kirkens tro», «Kirken er til for de rike» (her samtykket 26 prosent) og «Man burde vokse ut av religionen etter barndommen». Flere forkastet enn godtok framlegget «Kirken er for streng når det gjelder skilsmisse og barnebegrensning», «Prestene holder ikke mål» og «Det ville bli bedre om alle prester var lik arbeiderprestene». Dette siste framlegg ble tilbakevist av 32 prosent, mens 26 prosent samtykket.

Som rapporten bemerker mener ikke ubetydelige mindretall at «Kirken er til for de rike» og at «presteskapet ikke holder mål», Men i det hele tatt er disse mindretall meget mindre enn tallet på dem i andre land som rammes av Daniel-Rops kritikk. Bare 5 prosent mener at «Kirken ønsker for mange penger» og bare 4 prosent at «Kirken er en utstilling av rikdommer». I kommentarene i rapporten heter det:

«Listen over innvendingene synes ved dens overflod og mangfoldighet å vise en alminnelig holdning hos katolikkene, en holdning som ikke ærer Kirken i den grad at den godkjenner alt hos den. Men den bekrefter ved sin mangfoldighet at det ikke foreligger en tendens av betydning mot Kirken. Det er heller et spørsmål om forskjellige oppfatninger hos forskjellige individer som på en eller annen måte bekrefter at det finnes en trang til personlig uavhengighet, men ikke til fiendskap.»

Rapporten tillegger at de forskjellige forslag til å få fjernet disse innvendinger mot Kirken er «rene individuelle forslag», at 47 prosent av franskmennene ønsker å se flere gå til messe og at 40 prosent ikke ofrer nødvendigheten av å få fjernet disse innvendinger en tanke.

54 prosent av de dømte menn og 52 prosent av de dømte kvinner står i personlig kontakt med en prest, 20 prosent av mennene og 22 prosent av kvinnene fører regelmessig samtaler med en prest, 30 prosent av mennene og 6 prosent av kvinnene ser presten uregelmessig og 4 prosent av mennene og 24 prosent av kvinnene oppsøker presten bare i alvorlige tilfeller. Men bare 8 prosent av mennene og 17 prosent av kvinnene erklærer at de har en åndelig veileder. Et betraktelig flertall av både menn og kvinner foretrekker høymessen for den stille messe, 35 prosent av mennene og 51 prosent av kvinnene foretrekker en preken; mens 33 prosent av mennene og 34 prosent av kvinnene helst vil slippe å høre pre-

kenen. Men finnes det en prest som er kjent som en god taler, går oddsene sterkt i hans favør, 48 prosent av mennene vil gjerne høre en virkelig god preken, mens 21 prosent mener å kunne unnvære den. Av kvinnene foretrekker 65 prosent en god preken, mens 20 prosent gjerne unnværer den.

I sitt kapitel om «Fremtidsutsikter» forsøker rapporten å analysere i hvilken grad de voksnes praktiske religionsutøvelser modifiseres med tiltagende alder eller vil komme til å påvirke den kommende generasjon. De som hadde besvart spørreskjemaet, antydte hvilke grunner som hadde bevirket at de ble mindre ivrige i den religiøse praksis, og den alder dette skjedde. 25 prosent av dem — 35 prosent av mennene og 19 prosent av kvinnene — beklaget at deres nåværende religiøse praksis ikke var bedre. 25 prosent medga også at det virkelig kritiske tidspunkt som i avgjørende grad påvirker religionsutøvelsen, inntreffer mellom det 11. og det 14. år, hvilket er den alder de fleste barn mer eller mindre kommer under skolens innflytelse. Søndagsskoleundervisningen og undervisningen i katekismen som går foran den første kommunion, er da avsluttet. Bare 4 prosent henla den kritiske alder til mellom 20 og 22 år.

Et overveldende flertall — 88 prosent av mennene og 94 prosent av kvinnene — ønsket uten hensyn til at de selv måtte være kommet til kort — å få sine barn døpt. Lignende prosenttall ønsket også at deres barn skulle forberedes for den første hl. kommunion. Bare 5 prosent unnlot å besvare disse spørsmål. Men de som ble spurt var mindre sikre når det gjaldt å besvare spørsmålet om de foretrakk å sende sine barn til katolske skoler, kanskje fordi de katolske skoler bare kan ta imot et mindretall. 29 prosent av mennene ville sende sine barn til katolske skoler og 43 prosent av kvinnene, mens 54 prosent av mennene og 38 prosent av kvinnene ikke ville gjøre det. 17 prosent av mennene og 19 prosent av kvinnene unnlot å besvare dette spørsmål. Der var ingen forskjell som følge av de planer man hadde for sine sønner og for sine døtre, selv om det er et kjent faktum at ikke-praktiserende foreldre gjerne inntar en forskjellig holdning i så måte. Det anses for å være viktigere at døtrene blir fromme enn at sønnene blir det. Mens mannens oppfatning synes å være den bestemmende når det gjelder valg av skole, har kvinnene det avgjørende ord når det gjelder ekteskapet, som de ønsker inngått foran Kirkens alter. Kvinnene ønsket hverken blandede ekteskaper eller borgerlige vielser.

Alle disse generaliseringer har, selv om de jo er av stor interesse, selvsagt sin begrensede verdi. De bygger på en undersøkelse som omfatter hele Frankrike, og forholdene varierer sterkt fra landsende til landsende. I en kommende artikkel skal vi nærmere se hvilket lys undersøkelsen har kastet over spørsmålet om regionale variasjoner og også nærmere undersøke det alminnelige press en religiøs tro øver på franskmennenes livsførsel, en tro som denne undersøkelse viser å være levende. Vi skal også påvise at Frankrike som *Kirkens eldste datter* er langt fra å fortjene ryktet av å være ny-hedensk, et stempel mange synes å ha det så travelt med å få satt på den franske nasjon.

25 år

siden St. Olavs kapell og St. Olavs klinikk i Tønsberg ble åpnet

Jubileumsfeiring søndag den 28. mars

Den 24. mars er det 25 år siden Den katolske kirke atter tok fotfeste i Norges gamle residensstad og eldste by. Skjønt den katolske tradisjon i det snart 11-hundreårige Tønsberg er like gammel som byen selv, var det, som i det øvrige land, en fullstendig nydannelse som i 1929 fant sted. Selv av synlige monumenter fra den kirkelige storhetstid fram til Middelalderen var og er såre lite igjen, — hustårnet som raker opp over Slottsfjellet bærer i og for seg intet vitnesbyrd om det gamle, og Mikaelskirken og bredstuens ruiner, ringmurene og restene av kastellene gir bare en anelse om det dette fjellet en gang har vist fram.

Svartedau, politisk forfall, tidens tann og fremmedmaktens plyndring er de triste kapitelovertskriftene i det stolte Tønsbergs nedgangshistorie, og reformasjonens inntog beseglet definitivt muligheten for et tenkbart oppsving på katolsk grunn. Det er en både hård og vemodig historisk kjensgjerning, og som i dag bare kan fastslås på ny. Nyere tider har sett en ny by gro opp, og det er de nye generasjoner som har preget dens bilde og samfunn — som vi finner det hos norske byer flest. Borg og skip var en gang emblemene i denne residensbyens og sjøstadens segl. I 1610 tok skipet sin kos, mens borgen på fjellet ble igjen. Men Tønsbergs utvikling har gått den motsatte vei. Den er ikke lenger kongsmennenes og slottsprelatenes by, den er skipsredernes og hvalfangernes fremfor noe annet.

Ville så her være noen ny fremtid for en kirke som har sine tros- og livsrøtter så dypt og vidt festet i

en levende tradisjon, ja bærer den som et av emblemene på hellighet i sitt segl? Og hvordan ville en kirkehistorisk sett så tradisjonsberøvet by som vårt tusen år gamle Tønsberg ta imot noen arme «gjenoppstytte» når de Anno Domini 1929 står fram som ekte sønner av den gamle Moderkirke?

Jeg vet ikke hvorvidt det på noe hold ble gitt rom for slike spekulasjoner. Bysbarnet Carsten Abrahamsen, eneste ganske unge konvertitt på tiden like forut for nystarten, vet sikkert mere å fortelle enn en fremmed kan forestille seg. Sammen med den kjente forretningsmann, direktør Johan Gmeiner har han, blant den håndfull katolikker som den gang forefant på stedet, vært en av dem som alltid like interessert har fulgt alt det som har rørt seg i og omkring den spirende og siden jevnt voksende katolske menighet i Tønsberg. Men jeg tror at det som sikkert kan fortelles, det er at dette med tradisjonen også her ble opplevet først og fremst som den åndelige, dogmefaste realitet, den som så godt kan føles levende nærværende uaktet ytre og synbare støtte-momenter. Med en rettmessig vigslat prest i sin midte kunne to eller tre forsamlede omkring Det hellige offer føle Apostelkirkens overtidige nærvær så helt virkelig og levende. Ja, om presten til stunder er ute av bildet, men Kristus i Sakramentet selv tilstede i et aldri så uselt tabernakel, så kan den ensomste sjel trygt dvele i forvissningen om at han er under tak med hele De helliges samfunn, i katedralen der Kristus selv er hovedhjørnesteinen, hans sakramenter søylene og Den hellige ånd bindingsverket og hvelvet. Der overhodet adgangen til de livgivende sakramenter er innen rekkevidde, der er broen til det fulle samfunn med Kristi levende Kirke allerede strukket. Å begi seg ut på den, blir alltid og overalt den enkeltes sak. Beveggrunnene kan være så mange og så forskjellige, men ett føler de alle under brospennet: at det er sammenføyningens prinsipp som gjør overferden trygg, og at tryggheten oppdages først under ferden. Slik føles også møtet med tradisjonen i katolsk-kirkelig forstand. Den er ikke hermetisert i tårn og arkader, som svermere tror. Dens pillarer og spenn hviler på og bæres av en sakramental orden i Kristus Jesus. Her derfor hemmeligheten i de små katolske enheters relativt ubeskårede evne til trivsel i et ellers nok så goldt klima eller uveisomt lende; men her også forklaringen på deres uholdbare muligheter til «overvintring» dersom de sakramentale kilder er frosset til.

Øverst i. b.:
Det tidligere Gjørsøhus som i dag rommer både kapell og prestebolig, klinikk og søster-hjem. Hele eiendommen dekker hele 13 mål, med fri og fin beliggenhet.

T. v.:
Dr. theol. Arne Olav Sund, som i to lengre perioder har vært menighetens sogneprest og nå venter på å få reise den nye kirke etter arkitekt Gunnar Bjerkes planer.

Slik går tankene når en tenker seg tilbake til den situasjon som var vår Kirkes — bl. a. — i Tønsberg for bare 25 år siden. Hvordan på den annen side byen selv så på «de gjenoppståtte», kan vi vel også tenke oss: et åpent og greitt «Hvorfor ikke?-syn», der muligheter og rettigheter ble gitt i overensstemmelse med god demokratisk borgerånd. Ferdig med det!

Videre betraktninger til side, kan følgende fakta legges fram når 25-års katolsk virke i det nye Tønsberg skal markeres ved jubileum:

Så sent som i 1920-årene fantes vel neppe mer enn et halvt dusin katolsk-troende i hele Vestfold fylke. Katolikkene i Tønsberg, Sandefjord, Horten og Holmestrand sognet til St. Laurentius-menighet i Drammen. Den ytre foranledning til opprettelse av en anneks-menighet i Tønsberg kom da St. Elisabethsøstrenes kongregasjon fulgte oppfordringen fra en av byens leger til å åpne en spesialklinikk for ørenese- og halspasienter (senere også øyenpasienter). I den forbindelse kunne en i Tønsberg Blad for 6. juli 1928 lese: «Vålegaten 20, det tidligere Gjersøhus, med 13 mål jord, er igår solgt til Elisabethsøstrene, som vil innrede hospital i bygningen. Der vil i den anledning bli foretatt en større ominnredning. — I den store hall blir der kapell for søstrene, og dette skal samtidig være sognekapel for herboende katolikker.» Her skal med takk minnes at eiendomskjøpet, foretatt av biskop dr. J. O. Smit, skjedde med betydelig finansiell støtte av direktør Gmeiner. Tomten med murbygning og planering, det herskapelige Gjersøhus, har en ideell beliggenhet og vil først komme til sin rett når den nye planlagte St. Olavs kirke med prestegård og forsamlingshall forhåpentlig snart skyter i været etter arkitekt Gunnar Bjerkes approberte utkast.

Ominnredningen etter overtagelsen i 1928 ga St. Olavs klinikk plass til 24 pasienter, to operasjonsstuer og for øvrig tidsmessig innredning. Den første priorinne ble Moder Alcantara.

Herskapshusets store hall ble innredet til kapell, det St. Olavs kapell som den dag i dag tjener til bruk både for søstrene og menigheten. Under alteret er innmurt en sten fra premonstratensernes gamle kloster; kapellet har orgelgalleri og glassmalerier, men oppfyller ikke på langt nær de krav til rom og utstyr som svarer til menighetens utvikling siden den første spede begynnelse. Den gang var det ennå ikke tale om en egen menighet. Hospitalet eller klinikken med St. Elisabethsøstrenes driftige innsats i sykepleien preger pionertiden, og det var som søstrenes spiritual og som prest for en stasjon underlagt St. Laurentius menighet i Drammen, at stedets første rector, fransiskanerpater *Marinus Jorna* 24. mars 1929 innviet kapellet og klinikken under Hellig Olavs vern. Først 15. aug. 1941 ble St. Olavs menighet i Tønsberg opprettet med pastor Josef Heiss som første sogneprest etter pastor dr. *Arne O. Sund*, som siden 1934 riktignok hadde forestått ledelsen «med en sogneprests plikter og rettigheter». Foruten ovennevnte har følgende prester for lengre eller kortere tid virket i Tønsberg i de forløpne 25 år, hvorav noen bare som vikarer: pastor Wijn, pater Leo van Eekeren, O.F.M., pastor H. Kielland Bergwitz, dominikanerpaterne A. Alby og F. le Breton, J. Büchelmeier, M.S.F., og G. de Paepe, S.M.

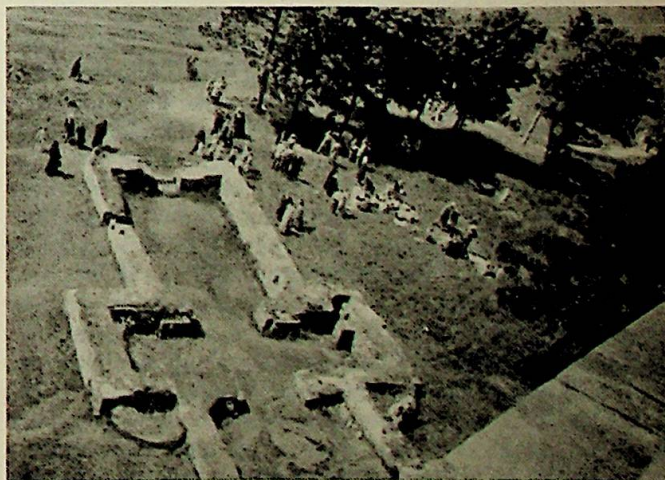
St. Olavs kapell. Interiør.

Fra høsten 1947 har sogneprest Sund atter forestått Tønsberg menighet, som omfatter hele Vestfold fylke og i jubileumsåret teller ca. 200 medlemmer. Bare et fåtall bor i Tønsberg selv, og brorparten er flyktninger av en hel rekke nasjonaliteter. Sammen med sine norske trosfeller danner de i sannhet en enhet av utpreget katolisitet. Vi håper bare at de snart, sammen med sin høyt aktede og avholdte sogneprest, kan se det foreliggende byggeprosjekt realisert og således få muligheter til samlet å få ta del i gudstjeneste- og menighetsliv. Det samme ønsker vi i jubileumsgave for St. Olavs klinikk, som også lider under sprengte plassforhold. Når først byggeløyet foreligger fra myndighetene, vet vi at både sogneprest Sund og klinikkens dyktige priorinne, moder Ewaldine, i spissen for de jubilerende tvilling-institusjoner og med sikker sans for det vakre og det hensiktsmessige, vi gå helhjertet inn for dette løft som kan bety innledningen til en ny æra i det nye Tønsbergs katolske historie.

I. H. K.

*

I forbindelse med klinikkens jubileum vil lørdag 27. mars bli gitt en mottagelse for leger som har vært knyttet til virksomheten. Søndag vil den kirkelige feiring finne sted med prelatmesse og preken ved Hs. Høyærv. biskopen, med senere menighetsfest.

De siste rester av fordums kirkeprakt — St. Mikaelskirkens ruiner på Slottsfjellet.

7 kikkerten.

Romersk fare?

Sogneprest Aksel Solbu i Nore har i Morgenbladets kronikk 20. mars under overskriften Romersk fare? tatt bladet fra munnen og sagt sin ranke mening om de mange besynderlige holdninger og oppfatninger som vidt og bredt legges for dagen så sant den katolske kirke kommer inn i bildet. Vi har selv i årenes løp ofte følt oss ille berørt av den klossethet som her er prestert nett-opp fra kristenhold; men vi har som regel valgt å tie — i saktmodig tillit til at alminnelig folkeopplysning også på det religiøse felt kunne vinne terreng. Vi kan derfor ikke skjule vår glede når en observatør utenfor «vår leir» — for å bruke et litt flaut ordbilde for kristent tenkesett — med åpenbar vilje til redelighet og ridderlighet taler anfallerne til rette og maner til besinnelse.

Til illustrasjon av hva kronikøren finner å måtte rykke ut med, tillater vi oss å gjengi disse avsnitt fra artikkelen:

Når jeg tenker på den måte den kristelige presse her hos oss — og særlig de kristelige dagblad — til stadighet omtaler katolikkene på, blir jeg tilbøyelig til å sette «kristelig» i gåseøyne. Tar man i betraktning at enkelte blad neppe har ett eneste nummer uten minst ett angrep, kan man ikke godt unngå å bruke ordet hets. Det er skammelig slik å opphisse mennesker som sikkert ofte er uten forutsetninger for å kunne gjøre seg opp en selvstendig mening, til hat mot det største av alle kristne kirkesamfunn.

Sikkert spiller det også inn at nesten alle utenlandske kirkenyheter som vår kristelige presse bringer, stammer fra en og samme kilde, nemlig den svenske frikirkemann Bjørn Hallstrøm, som er tidligere kommunist og en fanatisk «katolik-ätare». I hans øyne gjelder endog de maniskeiske influerte sekter i middelalderen som «apostoliske kristne» — i motsetning til de fæle katolikkene!

Stadig forteller vår kristelige presse om katolsk forfølgelse av «protestanter». Sikkert har det også forekommet ting som ikke har vært bra, både i Spania, Columbia og muligens andre steder. Men hvorfor blir de forfulgte stadig kalt «protestanter»? Som bekjent er det ikke navn på noe enkelt kirkesamfunns tilhengere. Man får mistanke om at den uklarhet som denne betegnelse skaper ikke er utilsiktet. Lutheranere er det neppe tale om, for den evangelisk-lutherske kirke betrakter rent prinsipielt ikke andre kristne kirkesamfunns områder som misjonsmark. Likeså litt som de romersk-katolske noensinne kaller seg «papister», bør vi evangelisk-lutherske forøvrig om oss selv bruke det gamle romerske skjellsord «protestanter», men tvertom uttrykkelig frabe oss denne rent negative betegnelse. Ordet er derimot i høy kurs blant sektene, særlig når de av en eller annen grunn ønsker å gå under paraply med oss. — En eneste gang har jeg sett det sagt like ut at de forfulgte i Columbia var pinsevenner. Det gir ingen unnskyldning for forfølgelsen, men kan kanskje likevel forklare ikke så lite. Jeg har nemlig på nærmeste hold sett litt av de metoder pinsemenigheten kan finne tillatelige for å verve proselytter — både under den nødsituasjon vår kirke befant seg i under okkupasjonen og i de senere år. Tenker jeg meg så tilsvarende metoder anvendt under varmere himmelstrøk, under kanskje noe primitive forhold, blant folk med mindre opplysning og

fremfor alt med hetere blod — så kan jeg nok forklare meg at der kan oppstå spontane reaksjoner.

Tallet på romersk-katolske kristne i vårt land gikk litt ned mellom folketellingene i 1946 og 1950.¹ Det ligger under fem tusen. Men likevel blir Romerkirken gjerne fremstilt som den store fare. Er det en bevisst avledningsmanøvre, i likhet med dem som både krigshistorien og politikken frembyr så mange eksempler på? Man skulle nesten tro det; infiltrasjonen i norsk kristenliv fra svermerhold har iallfall vært meget påtagelig de senere år og synes stadig stigende. Vi kan bare ta for oss Kringkastingen, hvor sektens andel av de religiøse programmer langt overskrider deres prosentdel av folkemengden. Men da de romersk-katolske ba om å få slippe til, fikk de blankt avslag, og dette nei ble hilst med halleluja-rop av den «kristelige» presse. De mange katolske flyktninger som sitter spredt om i Norges bygder, ofte ensomme og ulykkelige, skal ikke engang kunne få en hilsen fra sin egen kirke gjennom Kringkastingen. Er det kristelig å nekte dem det?

Valen-Sendstad peker på Goebbels. Men kardinalene Faulhaber og Innitzer har han glemt. Og idag er det mange som går i deres fotspor: Mindszenty, Beran, Wyszinsky, mens «protestantenes» ledere i jernteppelandene, som en Hromadka, i sørgelig stor utstrekning synes å gå på akkord. Burde ikke vi også glede oss over den prinsippfasthet, det bekjennermot og den standhaftighet som Romerkirken oppviser så mange eksempler på? — Endog en slik ting som at noen av våre «kulturradikalere» viser interesse for de moderne katolske forfattere, blir kritisert i den kristelige presse. Helge Krog har oversatt Mauriac og Sigurd Hoel har tatt bøker av Graham Greene og Giovanni Guareschi med i «den gule serie». Man er kanskje bange for at de vil følge i Sigrid Undsets fotspor? Oppriktig talt kunne jeg forestille meg dem som gode katolikker, men som farveløse «protestanter» — aldri! Men her tangerer vi den virkelige romerske fare: Dersom den «flatkirkelige» ensrettingsvilje oppnår sin hensikt, så vil morgendagen være Romerkirkens.

¹ Skyldes flyktninger som forlot Norge. Red. anm.

«OFFENSIV» OG «DEFENSIV»

Månedssbladet «Vår Kirke», under pastor Stephan Tschudis sobre redaksjon, har i sitt mars-nummer en artikkel som ikke kan ha unngått å gjøre inntrykk i visse kretser. Under overskriften «Skammer vi oss over vår egen kirke — svar på en katolsk utfordring» bringes frem en rekke momenter om Den katolske kirke i forhold til Den lutherske og som med et slag synes å stille Den katolske kirke i en stilling av gunstig medvind. Det heter:

«En katolsk offensiv er i full gang i vårt land, ledet av de meget dyktige og målbevisste dominikanere. Mest merkes det antagelig i Oslo, og særlig da i kulturelt interesserte kretser. Å gå i dominikanerkapellet og høre foredrag er faktisk blitt noe meget fasjonabelt. Pressen er særdeles imøtekommende, teater, film og litteratur har merkbare katolske innslag.

Hva skal vi gjøre? I visse kretser føres det en uavlatelig krig mot katolisismen. Ofte får man inntrykk av at de som her tar ordet aldri har snakket personlig med en katolikk. De stiller opp en karikert utgave av katolisismen og går til angrep på den med voldsomme ord.

Pave Pius XII's kroningsjubileum

På vegne av Bispedømmets klerus, ordenssøstre og samlede legfolk sendte Hans Høyærverdighet biskopen et varmt hyldningstelegram til Den hellige far i anledning av hans 15-års kroningsjubileum den 12. mars, med uttrykk om alles ærbødige hengivenhet, inderlige ønsker og forbønn, ikke minst på bakgrunn av den alvorlige sykdom som har skapt bekymring om Den øverste hyrdes liv.

Fra Vatikanet er innløpet denne svarhilsen til Biskopen:

Med faderlige ønsker og i takknemlig hengivenhet sender Den hellige far deg og din hjord den allerkjærligste velsignelse.

Montini, pro-statssekretær.

Kronprinsparets sølvbryllup

På vegne av Bispedømmets klerus, ordenssøstre og samlede legfolk sendte Hans Høyærverdighet biskopen følgende telegram til Deres Kongelige Høyheter Kronprins Olav og Kronprinsesse Märtha i anledning Kronprinsparets sølvbryllup 21. mars:

Oslo Katolske Bispedømme sender i dyp hengivenhet vårt elskede Kronprinspar de ærbødigste og varmest lykønskninger til sølvjubileet for den pakt som har betydd så meget for Kongehus, fedreland og folk. Vi ber i tillitsfullt håp for Kronprinsessens snarlige hjemkomst til Skaugum og at Gud må bevare hele Den kongelige familie lenge og lykkelig i oppfyllelsen av det opphøyede kall.

Mangers, biskop.

Fra Kronprinsparet er innløpet denne svarhilsen:
Hjertelig takk for den vennlige hilsen og de gode ønsker til vår sølvbryllupsdag.

Olav og Märtha.

Vi er tilbøyelig til å tro at denne virksomheten bare gagnar den katolske sak. Kritiske mennesker som leser disse svære anklagene og sammenligner dem med den virkelighet de støter på, får uvilkårlig sympati for de angrepne. Vi tar bestemt avstand fra angrep som bygger på overdrivelser og manglende orientering, drevet frem av bitter uvilje. Katolikken er ikke bare kristne, vi har også ting å lære av dem. Og vi glemmer ikke at på vesentlige felter faller alle kristnes interesser sammen.

*

Men — det er visse ting som det nå er på tide å tale ut om. Og det retter seg ikke i første rekke til katolikken. Vi vet hva de står for, og vi respekterer deres kamp for å bringe sine synsmåter frem. Det som er alarmerende er den holdning vi finner hos mange som tilhører vår norske kirke — — —»

Artikkel-forfatteren tar så for seg dem som ikke blir trette av å kritisere sin egen kirke, som røper liten takknemlighet for de verdier den byr osv. Men tilbake til dette ene: Det fremholdes at det er visse ting som det nå er på tide å tale ut om — — —

Dette er noe vi katolikker lenge og oppriktig har ventet på! Også vi vil så gjerne tale ut om visse ting. Hvor kan vi få møtes? Vi er rede når som helst. Vi skal ikke komme som angripere på noen! Vi ønsker bare å bringe våre synsmåter frem, forsvare dem — og i respekt å kunne møtes med andre.

LITTERATUR

Krig og militærtjeneste under debatt

Pierre Lorson: «*Wehrpflicht und christliches Gewissen*». 234 s., Verlag Josef Knecht, Frankfurt a.M., 1952.

Etter den siste verdenskrig har man i land etter land opplevet at antallet av militærnektere har øket betydelig. Storparten av militærnektene hevder at deres religiøse livssyn forbyr dem å føre våpen. Militærnektene tilhører de forskjellige konfesjoner, og deres argumenter kan være temmelig forskjellige. Men alle viser til den samme autoritet i deres overbevisning og samvittighet.

Den katolske Kirke har ikke tatt noe avgjort standpunkt til spørsmålet om verneplikt og krigstjeneste. Fra kristendommens urtid har mange moralteologer fordømt krigen og oppfordret de troende til å nekte å ta del i den. Men det har også vært moralteologer, og det endog fremragende moralteologer, som har forsvart krigen. De har stilt opp en detaljert lære om det moralsk berettigede i å ta del i en «rettferdig» krig. Denne lære har til langt opp i våre dager stått som den «herskende teori». Men kan en krig i dag overhodet være en rettferdig krig?

Den moderne krig har en total karakter: uten forskjell rammer den stridende som ikke-stridende, militære såvel som sivile mål. Den moderne krig har en blind karakter — de nye fryktelige ødeleggelsesvåpen rammer blindt og ødelegger langt mer enn noen noengang har forutsatt og villet. Krigen har i dag også en hemmelig karakter: nye, uhyggelige våpen kan plutselig dukke opp og kullkaste alle planer. Krigen i dag er også grusom — den kan kreve umoralske og nesten umenneskelige behandlinger av deltagerne (f. eks. å kaste en atom-bombe over en storby). Disse forhold har gjort det nødvendig for moralteologene på ny å drøfte moralprospåmalene omkring krigen og krigføringen.

Den franske jesuitt Pierre Lorson har med den grundighet og livsnærhet, som særpreger arbeidene fra den orden han tilhører, tatt opp problemet om verneplikt og krigsdeltagelse til kritisk prøvelse. Han gjør utførlig rede for det syn de store moralteologer har forfektet, det være seg motstandere eller forsvarere av krigen. Han fremhever videre at spørsmålet om militærnektelse for mange mennesker er et meget alvorlig samvittighets-spørsmål, som man aldri må søke å feie av.

Som den store kasuist han er, glemmer pater Lorson aldri at spørsmålet ikke kan sees rent teoretisk. Det må sees på bakgrunn av det praktiske liv — det vil rent konkret si, på bakgrunn av den verden vi lever i — en splittet verden, hvor to blokker står mot hverandre væpnet til tennene for en krig som er uten sidestykke i historien.

Pater Lorson tar ikke noe avgjort standpunkt. Men det ligger ham sterkt på hjertet (som nok føler mest med militærnektene) å vekke samvittighetene, å danne dem slik at de kan treffe en personlig avgjørelse i dette vanskelige spørsmål.

Pater Lorseons bok er et glimrende innlegg i debatten om militærtjeneste eller militærnektelse. Men samtidig er den et lærerikt kursus i praktisk moralteologi, med angivelse av de bærende prinsipper for en moralsk livsvandel.

Helge Røstad.

Dødsmarsjen gjennom Korea

Av mgr. Thomas Quinlan, apostolisk prefekt av Chunchon.

Nordkoreanernes angrep tok til 25. juni 1950 kl. 4 morgen. Under messen kl. 6 kunne man høre kanontorden. Vi trodde det dreiet seg om de vanlige steriftog inn over grensen. Klokkene 10 på kvelden var kanontordenen kommet ganske nær. Av og til slo en granat ned i utkanten av byen Chunchon. Mandag morgen var befolkningen på flukt. Ved middagstider var bare 500 mennesker tilbake av byens 60 000 innbyggere.

Mandag ettermiddag kom den amerikanske rådgiver for de syd-koreanske tropper i byen, major H o g g e, til oss og tilbød oss å fare med til Wonju i syd. Jeg svarte uten betenkning: «Vår plass er her hos de kristne.» Jeg henvendte meg til pater C a n a v a n: «Hva vil De gjøre, pater? De har intet ansvar her, så De er fri. Ønsker De å dra avgårde, må De gjerne gjøre det. Jeg gir Dem min velsignelse og kommer til å tenke like så godt om Dem som om De ble.» Han tenkte seg om et øyeblikk og svarte: «Tillater De at jeg blir, blir jeg hos Dem for å hjelpe Dem. Jeg kan jo ta imot skriftemål.»

Mandag aften ga jeg pater Canavan i oppdrag å konsumere Det allerhelligste, og litt senere bega vi oss til den nye kirken for å søke beskyttelse mot granatene. De slo ned rundt omkring misjonsstasjonen og geværkulene suste om ørene på oss. Vi to prester og noen katolikker som var blitt tilbake, la oss ned mot en av veggene som var av granitt. Også vår nye kirke fikk en fulltreffer i taket. Den gamle sto allerede i flammer. Først på morgensiden kunne vi tenke på å begynne å slukke. Ved middagstider kom så to nordkoreanske soldater hen til oss. Jeg holdt nettopp på å heise vann opp av brønnen. «Hvordan står det til? Kan vi kanskje også få gi dere litt vann?» «Kamerat, hvem er du?» «Jeg er katolsk prest.» «Er du amerikaner?» «Nei, jeg er irlender.» «Du snakker godt koreansk. Hvor lenge har du vært her?» «Jeg har vært her i 20 år.» Og vendt mot pater Canavan spurte han: «Og hvem er du?» «Også jeg er irlender.» «Hva driver dere på med?» var det neste spørsmål. «En granat har satt kirken vår i brann, og nå forsøker vi å redde husene i nærheten.» «Et nyttig arbeide. Fortsett med det, kamerater.» Tause gikk de sin vei.

I to dager fikk vi være i fred. Så plyndret soldatene mitt hus, men lot pater Canavans værelser i nabohuset i fred. Søndag den 2. juli leste jeg messen. Jeg var akkurat kommet til G l o r i a, da jeg hørte skudd i haven. En rød offiser og 5 soldater slo døren til sideværelset opp, slo vinduene istykker med geværkolbene og endevendte alt. Deretter kom de inn i det værelse hvor jeg leste messen. Offiseren fikk øye på en statue av Guds Mor som han grep med begge hender og smadret mot gulvet. Jeg avbrøt messen og spurte: «Hvorfor gjør De det? Byhadde knelet ned i rommet for å overvære messen, listet kommandanten ved at vi er her.» Et par katolikker som seg forskrekket ut i haven. En soldat skjøt etter dem. Deretter ble pater Canavan visitert og berøvet alt han hadde på seg. Så ble vi kommandert ut i haven. Jeg la messeklærne fra meg og fulgte med ut.

Med hendene i været måtte vi marsjere gjennom byen til bykommandanten. Med ham hadde vi en lengre samtale om statsborgerskap, Guds eksistens, sjelen og litt annet. Deretter lot han oss føre til sikkerhetspolitiet, som

i mellomtiden var ankommet til byen. Der ble forhøret fortsatt. Ved 7-tiden sa en av politifolkene til meg: «Jeg kjenner meget nøye til den katolske kirke i Korea. Fortell nå alt og utelat intet.» Jeg svarte: «Da De er så nøye underrettet om Den katolske kirke i Korea og ingen av oss har smakt så meget som en dråpe vann siden klokken 6 imorges, så vil De sikkert ikke ha noe imot at beretningen om Kirken i Korea utsettes inntil videre.»

Jeg hadde bare det som jeg gikk og sto i. Senere lyktes det en fransk pater å stikke til meg et brev. Det ble senere til nytte for ti prester. Etter fortsatte langvarige forhør og 8 dagers arrest måtte vi en kveld ved 8-tiden under bevoktning ta plass på en lastebil. Vi trodde nå at slutten var kommet. Bilen kjørte ned hovedgaten og bøyde siden av henimot byfengslet. I en av fengselsgangene hørte jeg stemmen til pater C r o s b i e s som var blitt arrestert i sitt sogn 40 km fra oss. Den 16. juli ble vi under sterk bevoktning brakt til Söul. Vi nådde hovedstaden ut på morgenkvisten. Endelig befant vi oss i et fengselsrom og møtte der den pavelige delegat i Korea, biskop B y r n e. Foruten ham var også hans sekretær, noen franske patre, noen karmelitternonner og noen søstre fra Chartres der. Videre noen utlendinger og om lag 200 sivile koreanere.

Stadig ble vi ført fra det ene sted til det andre. I en isende kulde måtte vi hver natt marsjere flere kilometer. To ganger måtte vi overnatte ute uten noen som helst beskyttelse. Den første morgen hadde 10 soldater frosset ihjel. Tre ganger om dagen fikk vi noe å spise: en klump kokt mais eller noen kokte gryn. På denne måten vandret vi i 9 døgn. De som ble tilbake på grunn av overanstrengelse, ble ubarmhjertig skutt av vaktsoildatene. Da vi kom til landsbyen Chungkang den 9. november, var 98 personer blitt liggende igjen — skutt. Blant dem en 72 år gammel katolsk søster.

Biskop Byrne og pater Canavan hadde pådradd seg en alvorlig forkjølelse. Og la leidkommandanten forordnet friluftsgymnastikk i 15 kuldegrader i bare skjorten, gikk forkjølelsen over til lungebetennelse. Den 16. november fikk vi ordre om å flytte over til Hanchangri, 5 km fra Chungkang. Her måtte 12 mann dele et rom som var 15 m² stort.

Av og til så koreanske leger til oss. Men medisiner for oss hadde de ikke. Det eneste de kunne oppnå, var at de alvorlig forkjølelse. Og da leirkommandanten forordnet biskopen dit, pisket snøen oss i ansiktet. I stedet for dør hadde hytten bare en sekk fylt med strå. Gulvet var bart. Der redde vi senger for de syke så godt vi kunne.

Biskop Byrne ba ofte de andre som var syke å bære sine lidelser for Kristi skyld. Jeg var stadig hos dem. «Nest etter det å være prest,» sa biskopen en gang, «anser jeg det for mitt livs største privilegium å få lide dette sammen med dere for Kristi skyld.» Den apostoliske delegat sovnet fredelig inn den 25. november. Den siste olje kunne ikke meddeles ham, da vi ikke hadde innviet olje med oss. Jeg gravla biskopen i min talar. En kiste kunne ikke oppdrives. Pater Canavan fulgte biskopen over i evigheten noen dager senere. Vi samlet noen stener og la dem i korsform på deres grav.

*

Mgr. Quinlan overlevet 3 års kommunistisk fangenskap og ankom for noen tid siden sammen med tyske krigsfanger til Vest-Tyskland. Etter et kort besøk i Irland, reiste han igjen ut til Korea.

Nytt universitetsbibliotek oppkalt etter Pave Pius XII

Pave Pius XII har gitt tillatelse til at et nytt universitetsbibliotek som er opprettet av høyskolen i St. Louis i De forente tater — den ble grunnlagt av jesuittene i 1823 — får bære Hans Hellighets navn. Dette ble nylig kunngjort i en skrivelse, undertegnet av erkebiskopen av St. Louis, mgr. Ritter, og Jesuiterordenens general.

Dette nye bibliotek vil nå få en ny bygning hvor de filmer som for tiden opptas i Rom av alle *codices*, vil bli oppbevart. Arbeidet ledes av professoren i middelalderens historie ved denne høyskole, dr. Lowrie Daly. Når dette arbeide er fullført, vil vitenskapsmenn og studenter i De forente stater ikke behøve å dra helt til Europa for å foreta kildestudier. I løpet av to år vil jesuittenes høyskole i St. Louis være i besittelse av alle de håndskrifter som finnes i Vatikanets bibliotek. Til direktør for det nye universitetsbibliotek er utnevnt en av høyskolens tidligere elever, prof. Streke. Han er nå i ferd med å samle inn midler til reisningen av den nye bygning som vil imøtekomme alle de krav som kan stilles til et moderne bibliotek. Da biblioteket vil være åpent for alle, regner man med at det ikke vil være vanskelig å tilveiebringe det nødvendige.

Til en journalist uttaler professor Daly at alle *codices* som har vitenskajelig verdi, vil bli mikrofilmet. Helst burde vi filme alle, og i de tilfelle hvor det ikke lykkes å finne fagfolk som kan peke ut for oss de *codices* som har størst kildeverdi, blir alle filmet. Men som regel tar vi et utvalg, og det skjer da på mitt ansvar. På et spørsmål om hvor mange *codices* det kan dreie seg om, svarer prof. Daly, at det er vanskelig å si, da mange er bundet sammen i bind. Men ekspertene sier at det dreier seg om mellom 50 000—55 000 bind med et gjennomsnittlig sidetall på 200. Finnes det avskrifter, og det forekommer ikke så sjelden, filmer vi urteksten og den tekst som inneholder kommentarer og fotnoter. Nå må en ikke forveksle *codices* med det pavelige arkiv. Dette er jo en helt annen sak. Vi har også filmet mange diplomatiske aktstykker fra de berømte privatbiblioteker, men nå i første omgang er det vitenskapens kilder vi er ute etter. Om sin befatning med dette arbeide uttaler prof. Daly at han foretar utvalget og overvåker 14 teknikeres arbeide. Endelig overvåker han forsendelsen av filmene til St. Louis. Et negativ forblir i Rom eller på et annet helt sikkert sted. Et negativ og et positiv sendes i ruller på 41 filmer til De forente stater. En slik rull veier 20 kilogram. Hver måned klarer man å filme fra 600 til 800 *codices*. Man kan da regne ut at arbeidet vil være avsluttet om ca. to år.

På et spørsmål om hvem som finansierer dette arbeide, opplyser prof. Daly at etter at man hadde fått Pavens tillatelse til å utføre det, henvende man seg til den store katolske lederorganisasjon i De forente stater, Kolumbusridderne, som straks stillet 150 000 dollar til disposisjon. Og takket være denne generøse gave vil vi altså nå kunne opprette et «vatikansk bibliotek» på film i St. Louis. Kirken vil utvilsomt få stor nytte av det.

St. Josefs-foreningen i Oslo 60 år.

Søndag 28. mars feirer St. Josefs-foreningen i Oslo sitt 60-års jubileum. Den ble stiftet 18. mars 1894 med opptagelse av de første 8 medlemmer med pastor Erik Wang som første geistlige rådgiver og Robert Wasler som formann. Ved jubileet i år står på disse plasser pater G. Vanneufville, O.P. og lærer L. Skaare, og den populære mannsforening kan glede seg over et medlemstall som gjør dens ukentlige sammenkomster både ansporende og trivelige.

UTLANDET:

VATIKANET

Pavens sykdom.

Radio Vaticana vendte seg i annen uke av mars i et kommuniké på italiensk og flere andre språk mot den uansvarlige pessimisme og den overdrevne optimisme som er kommet til uttrykk i anledning Pavens sykdom. Det het i kommunikéet at Pavens livlege har konstatert en langsom utvikling til det bedre i Pavens helbredstilstand. Den hellige far har igjen kunnet ta imot pro-stasekretær *Tardini* for med ham å drøfte særlige kirkelige anliggender.

I en bulletin som er sendt ut fra Vatikanet, heter det at man i Vatikanet betrakter Pavens tilstand med rolig tillit. Men man må være forberedt på at det vil ta lang tid for Hans Hellighet har gjenvunnet sine fulle legemskrefter. Alle rykter om at de italienske kardinaler skal komme sammen til en konferanse, betegnes i offisielle kretser i Vatikanet som «brønnforgiftning». Enn videre dementes ettertrykkelig en «melding» om at det skal ha funnet sted et konsistorium i Pavens sykeværelse samt at to nye kardinaler og en kardinalstatssekretær skal være utnevnt.

Paven om legfolkets innsats.

På grunn av sin sykdom var Pave Pius XII i år forhindret fra å ta imot Roms fastepredikanten. Men han sendte dem et skrevet budskap som har vært offentliggjort i *Osservatore Romano*. Om sogneprestenes problemer heter det i dette budskap følgende:

«Også i dag sender Vår Herre sin Kirke den hjelp den trenger til. I våre dager da det reiser seg sanne misjonsområder omkring våre kirketårn, har vi all grunn til å takke Gud for de mange legfolk som føler kall til hellighet og apostolisk innsats. Det er derfor i dag ikke vanskelig å finne legfolk i katolske organisasjoner eller som står utenfor organisasjonene som er rede til å hjelpe prestene i deres sjelesorg. Det er nødvendig at man finner fram til disse og så bruker dem etter at de er blitt undervist.

1. Finn ut hvor mange de er, hvor de er, hva de er i stand til å kunne utrette og hvor de bør settes inn. Stol på medlemmene av Den katolske aksjon hvis fire forskjellige forgreninger Vi inderlig ønsker å finne i alle sogn. La andre organisasjoner slutte opp og også folk som ikke liker å være organisert, men som likefullt kan yte verdifull hjelp.

2. Når de rette er funnet og kjent, må de undervises. I denne forbindelse er det nødvendig å understreke at den tid som brukes til å utdanne medhjelpere ingenlunde er bortkastet. De som hjelper dere i apostolatet, får ikke betraktes som en «byrde». Dannelsen av deres menneskelige person må selvsagt ikke forsømmes så meget mer som en utvikling av de naturlige gaver så langt fra å motvirke dydens heroisme tvertimot gjør den apostoliske innsats lettere og mer effektiv.

Særlig bør det sørges for medarbeidernes intellektuelle dannelse slik at deres tanker og idéer blir preget av inngående kjennskap til religionen. Dere vet alle i hvor høy grad Kirken i dag trenger til folk som også kan opptre og tale offentlig for å bringe lyset til de mange formørkede sinn og for å forsvare Kirken mot angrep overalt hvor de forekommer. Men fremfor alt må dere sørge for deres åndelige utvikling.

3. Når de er forberedt må dere forstå å bruke dem. Noen vil sikkert peke på materiell og åndelig nød; andre vil kunne åpne døren til en sjel en prest ikke vil komme i kontakt med; det vil finnes mange som i deres navn vil bringe hjelp til fattige, som vil besøke syke og dele medmenneskers sorger og gleder. Dere trenger hjelp til å undervise barna i katekismen. Apostolatet må utøves i fabrikkene, på skolene, i de store leiegårder ikke bare ved personlig nærvær, men i handling. Det må finnes noen som må ta initiativet til og virkeliggjøre under deres ledelse og med deres velsignelse grupper av legmisjonærer. Vær omhyggelig ved oppstillingen av målene for dem og gi dem stadig oppmuntring til å nå dem. Det er klart at de selv ikke kan gi ordre, men de må heller ikke reduseres

til bare å utføre ordre. La dem få nok spillerom til å utvikle et fruktbringende initiativ. Dette vil også gjøre dem lykkeligere og mer beredt til å samarbeide med dere.»

Kardinal Massimi avgått ved døden.

Prefekten for Den apostoliske segnatura, kardinal *Massimo Massimi*, avgikk ved døden i Rom lørdag den 6. mars. Han ville ha vært 77 år i april. I likhet med Pave *Pius XII* var han ekte romer av patrisisk ætt. Han kunne følge sin familie bakover i historien helt ned til keiser Augustus' tid. Familiens navn den gang var *Maximus*.

Kardinal *Massimo* var en fremragende jurist. I 1904, fire år etter sin prestevielse, ble han professor i romersk rett ved *Apollinare*, en stilling han hadde til 1920. I dette år ble han vise-dekan og to år senere dekan for *Den romerske rota*. I konsistoriet i desember 1935 ble han av Pave *Pius XI* opphøyet til kardinal og utnevnt til kardinal-prefekt for Den apostoliske segnatura, Den romerske kuries høyeste domstol.

ARGENTINA

Ordenskongressen i Buenos Ayres.

Over 5 000 medlemmer av mannlige og kvinnelige ordenssamfunn i de syd-amerikanske republikker var samlet til en kongress som tok til i Buenos Ayres tirsdag den 9. mars under ledelse av erkebiskopen av Buenos Ayres, kardinal *Copello*.

Kongressen har drøftet alle de problemer ordenssamfunnene ser seg stillet overfor i vår tid. Den inngår som et ledd i den kjede av ordenskongresser som holdes i inneværende år i alle deler av verden.

ENGLAND

23 katolikker er medlemmer av Underhuset.

For tiden sitter det 23 katolikker i det engelske Underhus. 14 tilhører *Labour*, 7 de konservative og 2 de irske nasjonalister.

FRANKRIKE

Fransk katolisisme i en krise.

I et hyrdebrev som nylig ble offentliggjort i Paris, erklærer erkebiskopen av Paris, kardinal *Maurice Feltin*, at den franske katolisisme befinner seg i en alvorlig krise på grunn av spørsmålet om arbeiderprestene. De fleste arbeiderprester finnes i kardinalens erkebispedømme. Atskillige av dem befinner seg i dag i en avgjort «tillitskrise», fremholder kardinalen, og peker derfor igjen på grunnene til at det ble nødvendig med en reform av sjelesorgen blant arbeiderne: *Kirken har ikke grepet inn av politiske grunner, men ene og alene ut fra hensynet til læreembete og sjelesorgen.*

«De forholdsregler som er truffet,» uttaler kardinal *Feltin*, «tar utelukkende sikte på å bevare arbeiderprestens primat som geistlig.» Det er ikke og har ikke et øyeblikk vært tale om en form for undertrykkelse av en bestemt art sjelesorg, bare om en tidsmessig reform som lenge har vært påkrevet. Tidens løsen og tidens bud er tillitsfull hengivenhet til Kirken, underkastelse under dens anvisninger og felles innsats i bønner. Kardinal *Feltin* oppfordrer deretter de troende til særlig å be for de prester som virker blant arbeiderne.

Biskopen av Nancy og Toulon, mgr. *Marc Labier* og biskop *Jean Weber* i Strassbourg beskjefteger seg også med arbeiderprestene i sine fastehyrdebrev.

Henstilling fra franske intellektuelle til arbeiderprestene om å bøye seg.

Femti franske intellektuelle — blant dem *Bertrand d'Astorg*, *Albert Beguin*, *Paul-André Lesort*, *Jacque Madaule*, *Pierre-Henri Simon*, *Jean Baboulene* og madame *Emmanuel Mounier* — rettet i slutten av februar en appell til de franske arbeiderprester om å følge Vatikanets anvisninger innen den 1. mars. Appellen var en oppfordring til å bøye seg for Kirkens anordninger og arbeiderprestene ble anmodet om å ta eksempel av dominikanerne som i lydighet hadde bøyet seg for Kirkens krav. Bare på bakgrunn av en slik lydighet hadde deres offer en mening. Samtidig understreket disse intellektuelle nødvendigheten av å bringe evangeliet ut blant arbeiderne i fabrikker og på verksteder og over alt hvor mennesket arbeider og virker.

«La Croix» avviser politisk innblanding.

Spørsmålet om arbeiderprestene er et rent kirkelig anliggende; det dreier seg om metoder for apostolatet og ikke

om verdslige ting, slår den katolske dagsavis *La Croix* fast i en artikkel den 18. februar. Det er ikke, skriver *La Croix*, Statens oppgave å intervensere innenfor Kirkens fire vegger, Kirken vil alltid forstå å tilpasse seg de situasjoner som er en følge av levende liv. Bladet kommer også inn på en artikkel av den sosialistiske deputerte *Deixonne* i *Journal Officiel* og skriver: «Det finnes kretser som alltid er meget interessert i å søke å skape utilfredshet og splittelse innenfor våre rekker.» Avisen understreker videre at Den apostoliske nuntius i Frankrike ikke i denne sak har overtrådt grensen for sitt virkeområde. Han har bare underrettet biskopene om Pavens direktiver.

Omlegningen innenfor dominikanerordenen.

Dominikanernes ordensgeneral, pater *Emmanuel Suarez*, sammenkalte i siste uke av januar et ordenskapitel i Paris og kunngjorde der viktige forandringer innenfor de franske dominikanerprovinser. Provisinalene for ordensprovisensene Paris, Lyon og Toulouse var blitt avløst og forflyttet til andre stillinger. Samtidig hadde de kjente dominikanerforfatterne paterne *Boisselot*, *Chenu*, *Congar* og *Féret* fått anvist nye virkefelter.

Disse disposisjoner var blitt nødvendige på grunn av Vatikanets avgjørelser vedrørende arbeiderprestene.

Krigsinvalidenes frontkjemperfond slutter opp om abbé Pierre.

De franske krigsinvaliders frontkjemperforbund har enstemmig besluttet å stille seg til rådighet for abbé *Pierre*'s misjon til fordel for de husville. Organisasjonen har tilbudt abbé *Pierre* å utføre i sine verksteder innretninger til de boliger som nå skal oppføres.

Betydningsfull kongress.

I tiden fra den 12.—15. mars holder 31 katolske organisasjoner innenfor Katolsk Aksjon, Presse, Film, Caritas og Skole kongress i Paris. Den prisbelønnede film *Guerra de Dios* (Guds Krig) vil bli vist fram for kongressens deltagere. Fhv. utenriksminister *Robert Schumann* vil holde foredrag om «Menneskene og den moderne teknikk».

Kjent flyver blir trappistmunk.

En kjent flyver i *Aire France*, *Bernard Cordier*, er blitt opptatt i trappistklostret i Citeaux. Han er 38 år gammel og var sjefpilot på et Constellation-fly som var satt inn i ruten Paris—New York.

GIBRALTAR

16 tusen katolikker i denne engelske kronkoloni.

Den engelske kronkoloni Gibraltar som spanierene krever gitt tilbake, har for tiden 35 tusen innbyggere, hvorav 16 tusen er katolikker. De er fordelt på 4 sogn og har 11 sogneskoler. Mgr. *Joseph Fitzgerald* har i 27 år bekledd bispesetet.

HOLLAND

Retningslinjer for katolikkens oppgaver i det moderne samfunn under utarbeidelse.

De hollandske biskoper forbereder et felles hyrdebrev, hvor det vil bli gitt utførlige retningslinjer for katolikkens oppgaver i det moderne samfunn. En melding om dette ble gitt i det felles fasthyrdebrev som også understreket betydningen av den personlige helliggjørelse som grunnlag for sann kristendom. Samtidig advarte Hollands biskoper mot enhver form for skinn-kristendom.

INDIA

Sportsanlegg oppkalt etter jesuittpater.

Bombays Universitetsstadion som er byens mest moderne sportsanlegg, er blitt oppkalt etter en jesuitt, pater *Josef Fell S.J.*, som i mange år var leder av Frans Xavier-Kollegiets idrettsbevegelse. Universitetsstadion i Bombay heter nå «Fell-Stadion».

ITALIA

30 milliarder lire i året til kommunistisk propaganda.

London-avisen «Times» pekte nylig på at av de 12,5 millioner stemmer som kommunistiske partier har fått ved valg i den frie verden, faller vel 6 millioner på det kommunistiske parti i Italia. Hva partimedlemmer angår har kommunistpartiet i Italia to tredjedeler av medlemmene i Vest-Europa.

Den romerske avis «Messagero» fremholder i en lederartikkel på grunnlag av opplysningene i «Times» at tiden er inne til å erkjenne den nøkterne virkelighet. Hver eneste regjeringskrise i Italia gir en beklemmende følelse av at det faktisk vil kunne lykkes kommunistene å få makten i Italia, skriver avisen. Det er ikke tvil om at de taktisk forbereder en statsomveltning.

I overensstemmelse med sitt materialistiske syn ser «Times» årsaken til kommunistenes fremgang i Italia i de økonomiske forhold. Hertil kommer kontrollen over den største fagforening og deres durkdrevne propaganda, som kan drives meget energisk over hele landet takke være de enorme beløp de italienske kommunister får fra utlandet. «Times» anslår dette beløp til 30 millioner lire om året. Disse penge-midler kommer helt legalt til Italia fra Sovjetunionen som betaling for varer.

Italias kommunistparti er kjent som partiet «med tusen ansikter». Propagandistene tilpasser seg forholdene. De opptrer som katolikker blant katolikker, som anti-klerikalere blant anti-klerikalere osv. og forstår også å utnytte de rent lokale motsetninger som finnes mange av på den italienske halvøy. I likhet med kommunistiske parlamentsmedlemmer i Tsjekkoslovakia som før omveltningen der, åpnet sine propagandamøter blant fjellbøndene med å lese Rosenkransbønnen, forstår også kommunistene i Italia å bedra grupper av det enkle italienske folk på lignende måte. Hertil kommer den tvetydige «fredspropaganda», mens man ellers i de politiske seler søker å inngi medlemmene en forestilling om «den uovervinnelige røde armé».

Det er ikke tvilsomt at den internasjonale kommunisme har konsentrert sine krefter om å erobre Italia. Kommer også dette land bak jernteppet, er det små utsikter for Frankrike, og faller også Frankrike, er det ute med Tyskland. Når kreftene er konsentrert om Italia for tiden, er det ikke bare fordi kommunismen står så sterkt organisasjonsmessig i dette land, men fordi man håper derved også å få rettet det drepende slag mot Kirken som er hovedfienden i verdenskommunismens øyne.

SPANIA

Madrids biskop som initiativtager til et omfattende boligprosjekt.

I et hyrdebrev har biskopen av Madrid, mgr. *Leopoldus y Garay*, kunnngjort at et omfattende sosialt boligprosjekt, som er utarbeidet av den biskopelige kurie, nå vil bli satt ut i livet. Det dreier seg om oppførelsen av 1 000 leiligheter i utkanten av den spanske hovedstad for uformuende personer som hittil har måttet bo i huler og lignende tilholdssteder.

SOVJETUNIONEN

Jesuittpater ni år i enecelle.

Etter å ha tilbrakt ni år i enecelle og i alt 12 år i fengsler i Sovjetunionen har den italienske feltprest, pater *Petro Aligiani*, S.J. kunnet vende tilbake til sitt hjemland.

Pater Aligiani ble tatt til fange ved Don i 1942. Vaktso-ldatene førte både tyske og italienske fanger i lange marsj-kolonner til en fangeleir. De som ikke hadde krefter til å følge med ble uten videre skutt. Etter et kort opphold i denne leir, ble pateren overført til et fengsel i Moskva. I dette varetekt-fengsel tilbrakte han to og et halvt år. «Medfanger» som av og til delte fangecellen med ham, viste seg å være angivere som hadde til oppgave å samle anklagematerialet mot ham.

Hver fjerde eller femte dag ble pateren tatt i forhør, og disse fant alltid sted om natten og varte flere timer hver gang. Under forhøret var han utsatt for sterkt lys, mens forhørsdommerne satt i mørke slik at de kunne iakttå den minste lille trekning i hans ansikt. Da disse forhør ikke ga de resultater man ønsket, ble pateren overført til mørke-celle, fra mørkecellen til vanncellen og fra vanncellen til is-cellen. Tross alle de pinsler pateren var utsatt for, lyktes det ham å omvende en av «medfangene» som også var an-giver, til den katolske tro og å døpe ham i fengslet.

Etter 30 måneders fangenskap ble paterens sak tatt opp til «doms», og nå fikk han for første gang kjennskap til hva han var anklaget for. Anklagen gikk ut på at han tilhørte et re-aksjonært selskap, Jesuitterordenen, som sto i forbindelse med en fremmed makt, Vatikanet, som arbeidet for å «styrte kommunismen». Hovedvitneprovet mot ham var et brev han for 22 år siden hadde skrevet til en venn i Russland. Dommen lør på 10 års hardt fengsel. Oppholdet i varetekt-fengslet ble ikke trukket fra.

Som et nummer uten navn ble pater Aligiani nå fort fra det ene fengsel til det andre. I alt satt han i 7 forskjellige fengsler. Det gikk uker mellom hver gang han fikk se andre enn fangevokteren som brakte ham den utilstrekkelige fange-kost. Paterens eneste virksomhet var *meditasjonen*. I denne tid skrev han et ekserisietkurs for prester på 1 500 sider. Papir skaffet han seg ved å rive av marginen på de aviser han fikk. Strimlene klebet han sammen ved hjelp av tygget brød.

For noen uker siden ble han løslatt som følge av et am-nesti. Han hadde da tre år igjen å «sone», og er nå sammen med andre lidelsesfeller kommet til Italia.

SVEITS

Voksende antall skilsmisser og fosterfordrivelser.

Sveits som slapp krigens prøvelser og som kan glede seg over å ha den høyeste levestandard i Vest-Europa, kan også oppvise de høyeste tall når det gjelder skilsmisser og foster-drap. Ifølge den sveitsiske statistiske årbok ble det født 83 549 levende barn og 1 281 døde i 1952. Men tar man med fosterdrapene, kommer tallet på «fødsler» opp i 135 000. Dete viser at 37 prosent av de vordende mødre avbryter evangerskapet. Byen Genf — Calvins by — er fremfor noen kjent som fosterdrapenes by. Det er den eneste kanton i Sveits som ikke kan oppvise fødselsoverskudd. 50 000 spirende liv blir hvert år drept i Sveits, hvorav bare 5 prosent kommer inn hvert år drept i Sveits, hvorav bare 5 prosent kommer inn under lovens bestemmelse om «straffri avbrytelse av svanger-skap». Den statistiske årbok forteller videre at ikke mindre enn 4 188 ekteskap ble oppløst i 1952. Ved århundreskiftet var tallet ikke kommet opp i tusen. *Gazette du Lausanne* kaller disse rekordtall for et fryktelig Mene Tekel og et bevis på at den materialistiske tidsånd undergraver ekteskapet og familielivet.

Så langt har altså sveitserne brakt det i en tid da landet befinner seg i en økonomisk blomstringsperiode.

TYSKLAND

Tysklands ambassadør ved Den hellige stol endelig utnevnt.

Mandag den 8. mars kunnngjorde Forbundsregjeringen i Bonn at Vest-Tysklands nåværende ambassadør i Pakistan, dr. *Wolfgang Jänicke*, var utnevnt til Tysklands første am-bassadør ved Den hellige stol etter krigen. Utnevnelsen som nå godkjennes av Forbundsdagen, har latt vente lenge på seg, fordi de tyske katolikker så kraftig har opponert mot utnevnelsen av en protestant til denne stilling, hvilket har vært praksis tidligere. Den siste tyske ambassadør ved Den hellige stol, *Ernst von Weizsäcker* som også en årrekke var tysk minister i Oslo, var protestant, likeledes hans forgjen-ger *Diego von Bergen* som ble utnevnt til stillingen i 1920, samme år som den apostoliske delegasjon i Berlin ble opp-høyet til nuntiatur med den nåværende pave som nuntius. Den nyutnevnte ambassadør er også protestant og 72 år gammel.

250 000 deltagere anmeldt til de tyske katolikkers dag i Fulda.

Over 250 000 tyske katolikker kommer til å ta del i de tyske katolikkers dag i Fulda. Det store katolske stevne vil finne sted i tiden fra den 31. august—3. september. Program-met ble i sine store trekk offentliggjort den 18. februar. Et av høydepunktene blir en bonnetime lørdag den 4. september. Den vil bli overført av den tyske kringkasting til hver eneste katolsk kirke i Tyskland.

De tyske katolikkers dag i Fulda blir den 76. i rekken. Arbeidskomitéene, i alt 14, hver bestående av inntil 100 med-lemmer hvorav 20 fra Østsonen, trer sammen den 31. au-gust for å behandle de enkelte temaer som helt naturlig mel-der seg ut fra stevnets løsen: *Dere skal være mine vitner*. De temaer som vil bli behandlet er Det kristne vitnesbyrd i familien, i barnas verden, blant lærerne og i sporten, i ar-beid og fritid, i vitenskap og kunst, i sykdom og død, i det politiske liv blant flyktningene og i hele verden.

De offentlige foranstaltninger tar til fredag den 3. sep-tember om ettermiddagen med en høytidelighet i byen Fuldas festsal. Om kvelden blir det stort åpent møte på domkirke-plassen hvor presidenten for De tyske katolikkers dag, fyrst *Karl zu Löwenstein*, vil holde talen. Lørdagen er viet bønn. Om formiddagen vil det bli holdt en pontifikalmesse for barn. Om kvelden holdes det andre store utendørs møte og i for-bindelse med dette vil bonnetimen finne sted. Deretter vil den hellige *Bonifatius* relikvier bli brakt fra domen i en lyspro-sesjon til motepllassen.

Søndagens program tar til med pontifikalmesse. Fra kl. 15—17 finner det store avslutningsmøte sted. Det vil forme seg som et speilbilde av Verdenskirken. Representanter for en rekke nasjoner og raser vil tale, og et budskap fra Paven vil bli overført. Hovedtalen vil bli holdt av den apostoliske nuntius i Tyskland.

50 kardinaler, erkebiskoper og biskoper har meldt sin deltagelse og 40 benediktinerabbeder.

Tysk kommunistisk polemikk under Berlinmøtet.

Selv under firemaktskonferansen i Berlin kunne sovjetsonens «viseministerpresident» Ulbricht ikke avholde seg fra å rette et offentlig angrep på kirkesamfunnene. I forbindelse med «frie demokratiske valg» understreket hr. Ulbricht i et intervju at det i den østtyske «republikk» ikke lenger var mulig for godseierne å presse sine landarbeidere til å stemme på et bestemt parti og at heller ikke de kirkelige organer kunne gjøre noe lignende. Med denne erklæring sikter Ulbricht til valgene i Vest-Tyskland som han påsto hadde funnet sted under «press» fra kirkesamfunnens side og derfor ikke kunne betraktes som «frie demokratiske valg». På katolsk hold i Berlin avvistes disse påstander med en henvisning til de tyske biskopers hyrdebrev like før valget.

Selvsagt var valget i Vest-Tyskland ikke et «fritt demokratisk valg» i hr. Ulbrichts oppfatning av frihet og demokrati. Hadde det vært det, ville velgerne bare hatt en liste å stemme på, satt opp av et kommunistisk parti-byråkrati, og denne liste ville velgerne vært tvunget til under oppsyn av agenter og politi til å legge i valgurnen av frykt for ellers å miste arbeide og det aller nødvendigste til livets opphold. Noen annen form for «frie demokratiske valg» ønsker hr. Ulbricht ikke.

Deler av romansk basilika funnet under domkirken i Schleswig.

Det kunsthistoriske institutt ved universitetet i Kiel har under utgravninger under domkirken i Schleswig støtt på deler av en romansk basilika. Man tror det dreier seg om rester av den kirke som den hellige *Ansgar* oppførte, og hvorfra hans misjonvirksomhet i Norden utgikk.

UNGARN

Biskop som var forsvunnet dukker opp igjen.

Biskopen av Vac, mgr. *Josef Petery*, som forsvant sporløst for flere måneder siden, dukket plutselig fram igjen på sitt embetskontor nylig. Ingen ante hvor det var blitt av biskopen, men man gikk selvsagt ut fra at han var blitt arrestert av kommunistene. Samtidig med hans tilsynekomst er alle presseangrep på ham og på biskopen av Csanad og administratoren av Esztergom, *Ende Hamvas*, innstillet.

I forbindelse med nedleggelsen av forskjellige konsentrasjonsleire i Ungarn er også flere katolske geistlige blitt løslatt. De som er sekularprester har kunnet vende tilbake til sine tidligere sogn.

VIETNAM

Redselsfull kommunistisk massaker i katolsk landsby.

Den katolske landsby Than Hhuong i provinsen Thai Binh

PÅLITELIG HUSHJELP

gjerne katolsk flyktning, søkes til liten familie på 2 voksne og 1 barn (3½ år). Husmor yrkeskvinne. Liten moderne leilighet v. Tåsen st. Hyggelige arb.forh., ordnet fritid, god lønn.

Henv. tlf. 60 33 17 etter kl. 18 ell. skrift. til Claes Munthe, Gjennomfaret 40 A, Tåsen (Oslo).

TRONDHEIM		
<p>C. SARHEIM & CO. Trondheim</p> <p>Vi leverer alt i papir</p>	 <p>A. Dahl & Co.</p>	<p>Vi møtes på <i>Kranes konditori</i> Tromsø</p>
<p>Lykkekaffe - Lykkete I. K. Lykke A/S Trondheim</p>	<p>Et ord er nok ... KVALITET <i>Johan Olaf Helge</i></p>	<p>MURMESTER BERNT IVERSEN Kongensgt. 66 - Tlf. 25522 Trondheim</p>
<p>ILA FRUKTSALG A/S Varer bringes Telefon 24726</p>	<p>M. OSNES A/S Frukt og Grønnsaker Telefon 23580</p>	<p>INGMAR KVAM's Begravelsesbyrå Trondheim</p>

BERGEN

<p>L. W. TORNØE A/S Papirhandel BERGEN</p>	<p>ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14110 Telegramadresse: «Kjell»</p>
<p>Manufakturvarer sengeutstyr SVERRE W. MONSEN BERGEN</p>	<p>Sølv for alle anledninger <i>Theodor Olsens Efff.</i> JUVELER SMÅSTRANDCT 4 Bergen</p>

ble ved et listig kommunistisk overfall nylig utsatt for en fryktelig skjebne. Kommunistiske Vietnam-soldater hadde, forkledd som bønder, kommet til landsbyen og blandet seg med befolkningen. Plutselig trakk de midt på lyse dagen sine våpen og myrdet om lag 1400 personer, hvis lik ble slengt i massegraver. Den katolske presten i landsbyen og 20 franske og innfødte ordensfolk ble ført med som fanger.

Redselsgjærningen som bare er en ny gjentakelse av lignende utallige massakrer som kommunistene har begått i alle land hvor de har fått innflytelse og makt, viser tydelig at den kamp franskmennene fører i Vietnam ikke er en kamp mot en lokal «frihetsbevegelse», men mot noe ganske annet, nemlig mot den kommunistiske imperialisme som ledes fra Moskva.

ØSTERRIKE

Katolsk søster tildelt ærestitel.

Forbundsprezident dr. Körner har tildelt den katolske søster, dr. *Georgine Pieller* som leder pikegymnasiet til De fattige skolesøstre, titelen Hofrat (hovråd) for de store tjenester hun har ydet skolevesenet i Østerrike.

SATT PÅ PLASS

Omkring århundreskiftet og fram til den første verdenskrig hadde det materialistiske livssyn til glanstid.

Særlig hadde det mange representanter blant legestanden. De medisinske professorer på den tid hadde ofte ikke meget igjen av den visdom som var et adelsmerke hos deres kolleger i henfarne tider. De anså det for avgjort at det bare fantes stoff, kraft og tilfældigheter, ikke ånd, sjel og Gud.

Det hendte en dag at en professor i anatomi ved et europeisk universitet ville drive litt gjøn med en katolsk teolog som akkurat gikk forbi anatomisalen.

«Et øyeblikk, hr. kollega, her skal De få se noe.»

Teologen fulgte med inn i anatomisalen.

«Se her, Sammen med mine studenter har jeg obdusert og dissekert dette lik. Hver eneste del er nøye undersøkt, men tror De vi fikk øye på den såkalte sjel?»

Teologen: «Et spørsmål, hr. kollega. Har De noensinne sett Deres forstand?»

Anatomen nølende: «N—nei.»

Teologen smilende: «Ifølge Deres egen logikk er det da klart at De ingen har.»

Og etter å ha avfyrt denne replikk forlot han en noe beffippet professor.

FREDRIKSTAD		
<p>«ASTRA», «GLOMMEN» og «FRESKO» Skofabrikker</p> <p>S. Galtung Sætvedt, Fredrikstad</p>	 <p>Engeset & Larsen MANUFAKTUR EN GROS - EN DETALJ FREDRIKSTAD</p>	
<p> Etabl. 1869</p> <p>ALT I GLASS, PORSELEN OG STENTØY</p> <p> Fredrikstad Glassmagasin Tlf. 1662 - 2062</p>	<p>O. Henriksens Sønner</p> <p>Aut. Rørleggere og Rørhandel</p> <p>Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Tlf. 22 85 - 22 86</p>	
	<p><i>Chr. Hannestad</i></p> <p>BLOMSTERFORRETNING</p> <p>Fredrikstad Tlf. 2336 - 2936</p>	
<p>BRYNILDSENS FABRIKKER</p> <p>Drops og Mineralvann</p>	<p>HARTVIG SØRENSEN</p> <p>Alt i arbeidsklær og regnforretning</p> <p>Spesialforretning</p>	<p>FREDRIKSTAD BYGNINGS-ARTIKKELFORRETNING</p> <p>Byggevarer - Jernvarer Malervarer</p>
<p>FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK</p> <p>Andresen & Müller</p> <p>Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler Elektrisk og Autogensveisning Stanseartikler</p>	<p>FREDRIKSTAD MEIERI</p>	<p>BJØRNULF-FOTO-KINO</p> <p>Alt i foto. Utleie av kulturfilm og filmapparater. Tlf. 1921</p>
	<p> Østlandsk ELEKTRISK Lys - kraft - varme - kjøling Radio</p>	<p>HELENE ANDRESEN</p> <p>Kjøtt- og pølsevarer</p> <p>Fredrikstad Tlf. 2031</p>

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

NORENBERG & CO. A.S

— Margarinfabrikk —

OSLO

Leverandør av den bekjente
«NOCO» margarin

VI LEVERER:

Frigidaire
REG. VAREMERKE

KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL

N. VOLLGATE 3, OSLO

ØKONOM Centralopvarmning

Inneh.: Trygve A. Engh

Tlf. 42 51 33 - Oslo

Varme — Ventilasjon — Damp

Varmtvann — Olje — Stoker

Fyring — Kjelerrep. — Eppersyn

Martin Olsen

Overrettsadvokat

Stortingsgt. 4 - Tlf. 416739

OSLO

All slags
forsikring

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

TAPETHUSET

Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo

Tlf. 41 07 76

Tapeter — Linoleum

MICHAEL BERG

Autorisert installatør

Theresegt. 26, Oslo

Telefon 60 24 05

C. HAGERUP ØSTBYE

Fayance, Keramikk

Krystall, Leker.

Tlf. 46 55 35, 46 57 40

Bogstadv. 29 - Oslo

OLE KRISTIANSEN

Snektermester

Heimdalsgt. 34 - Oslo.

Tlf. 68 13 58 - Etablert 1894

Spesialitet:

Møbler og innredningsarbeider

ODDVAR J. LODENG
MURMESTER & ENTREPRENØR

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD

Glagsvei 23, Grefsen

Tlf. 37 57 68

JOHAN OLSEN & SØNNER

Murmester & Entreprenørforretning

Etablert 1896

Kongensgate 17, Oslo

Telefon 42 99 90

All slags Assurance tegnes

DET NORSKE FORSIKRINGSAKTIESELSKAB

HEIMDAL

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO